

Metodický materiál odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

K obecně závazné vyhlášce o místním poplatku ze psů

1. Poplatník poplatku

Z první věty § 2 odst. 1 zákona o místních poplatcích vyplývá, že poplatníkem je držitel psa. Podle věty druhé držitelem psa může být pro účely tohoto poplatku osoba, která je přihlášená nebo má sídlo na území České republiky. V našem právním řádě je pes považován dle § 494 občanského zákoníku za živé zvíře a má tak zvláštní význam a hodnotu jako smysly nadaný živý tvor. V tomto pojetí tedy pes není „živou věcí movitou“, ale ustanovení občanského zákoníku o věcech se na něj použijí obdobně, avšak jen v takovém rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.

Za držitele je občanskoprávními předpisy považován ten, kdo vykonává právo pro sebe. S ohledem na ustanovení § 494 občanského zákoníku a důvodovou zprávu je možné dovodit, že psa je možné držet, a tedy i vlastnit v souladu s ustanoveními občanského zákoníku o věcech. Poplatníkem místního poplatku ze psů je tak fyzická osoba přihlášená v obci nebo právnická osoba se sídlem na území obce, která psa vlastní nebo drží.

Pojem přihlášení fyzické osoby v obci vymezuje § 16c zákona o místních poplatcích, podle kterého se za ně považuje přihlášení k trvalému pobytu podle zákona o evidenci obyvatel, nebo v případě cizinců – za splnění dalších podmínek – ohlášení místa pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, zákona o azylu nebo zákona o dočasné ochraně cizinců.

2. Předmět poplatku

Poplatek ze psů se platí ze psů starších 3 měsíců.

3. Poplatkové období

Poplatkovým obdobím je kalendářní rok (§ 2 odst. 5 zákona o místních poplatcích). Obec by proto měla obecně závaznou vyhláškou stanovit poplatek ze psů vždy na celý kalendářní rok s účinností od 1. ledna až do posledního dne příslušného kalendářního roku, aniž by výši tohoto poplatku v průběhu roku měnila. Obcím se proto doporučuje,

aby obecně závazné vyhlášky stanovující tento poplatek vydávaly v dostatečném předstihu tak, aby nabyly účinnosti právě ke dni 1. ledna příslušného kalendářního roku; **v případě nabytí účinnosti příslušné vyhlášky v průběhu kalendářního roku dochází k jejímu zpětnému (retroaktivnímu) působení a obec se vystavuje aplikačním problémům a riziku závažných právních sporů.**

4. Sazba poplatku

V souvislosti s § 14 odst. 2 písm. a) zákona o místních poplatcích je stanovení sazby poplatku povinnou náležitostí obecně závazné vyhlášky. Pro výši místního poplatku ze psů je zákonem určena horní hranice. Sazba poplatku může činit až 1500 Kč za kalendářní rok a jednoho psa. Zvláštní sazba, maximálně 200 Kč za psa a kalendářní rok, je stanovena pro psa, jehož držitelem je osoba starší 65 let.

U druhého a každého dalšího psa téhož držitele může sazba poplatku ze psů činit až o 50 % více, než činí výše uvedené hranice sazeb za jednoho psa. U druhého a každého dalšího psa téhož držitele tedy může činit maximální výše poplatku částku 2250 Kč za psa a kalendářní rok, u zvláštní sazby částku 300 Kč za psa a kalendářní rok.

Vzhledem k tomu, že poplatek ze psů má i regulační funkci, je přípustné stanovit rozdílnou sazbu například v závislosti na podmínkách, ve kterých jsou psi drženi (např. rodinný domek, bytový dům). Podle místních podmínek může obec stanovit rozdílnou sazbu poplatku také podle určité lokality.

5. Osvobození a úlevy od poplatku

Zákon od poplatku osvobozuje okruh konkrétně stanovených držitelů psa. Jedná se o osoby nevidomé, osoby, které jsou považovány za závislé na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona upravujícího sociální služby, osoby, které jsou držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P, osoby provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob, osoby provozující útulek pro zvířata nebo osoby, kterým stanoví povinnost držení a používání psa zvláštní právní předpis. Obec je však na základě § 14 odst. 3 zákona o místních poplatcích oprávněna určit v obecně závazné vyhlášce další okruhy poplatníků, které hodlá od poplatkové povinnosti osvobodit či jim stanovit na poplatek úlevy. Taková ustanovení však nesmí být založena na ústavně nepřipustném rozlišování neboli diskriminaci.

Zákon o místních poplatcích v ustanovení § 14a odst. 6 stanoví zánik nároku na osvobození nebo úlevu, jestliže poplatník neohlásí údaj rozhodný pro své osvobození nebo úlevu ve lhůtě stanovené zákonem o místních poplatcích nebo v obecně závazné

vyhláše. Osvobození nebo úleva stanovená obecně závaznou vyhláškou obce jsou právně postaveny na roveň osvobození nebo úlevy stanovené zákonem. Ustanovení § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích je nutno aplikovat na osvobození nebo úlevu od poplatku bez rozdílu, zda jde o osvobození nebo úlevu ze zákona či podle obecně závazné vyhlášky.

V případě neohlášení vzniku nároku na osvobození nebo úlevu ve lhůtě bude poplatník povinen zaplatit poplatek za příslušné poplatkové období v plné výši.

6. Ohlašovací povinnost

Na základě ustanovení § 14a odst. 1 zákona o místních poplatcích je poplatník povinen podat správci poplatku ohlášení. **Rozsah údajů, které poplatník v ohlášení uvádí, není obec v obecně závazné vyhláše oprávněna určovat; tyto údaje jsou stanoveny přímo v § 14a odst. 2 a 3 zákona o místních poplatcích. Obec je toliko povinna na základě § 14 odst. 2 písm. b) zákona o místních poplatcích v obecně závazné vyhláše stanovit lhůtu pro podání ohlášení, nevyloučí-li obec tuto povinnost v obecně závazné vyhláše.**

Za porušení ohlašovací povinnosti může správce poplatku uložit poplatníkovi pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy až do výše 500 000 Kč podle § 247a odst. 1 písm. a) daňového řádu. Dodatečné splnění ohlašovací povinnosti na výzvu správce poplatku lze vynutit uložením pořádkové pokuty podle § 247 odst. 2 daňového řádu.

Změnu údajů uvedených v ohlášení je poplatník povinen podle ustanovení § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích oznámit správci poplatku do 15 dnů ode dne, kdy nastala. Obec je oprávněna v obecně závazné vyhláše tuto lhůtu prodloužit (nikoli však zkrátit). I porušení této oznamovací povinnosti ze strany poplatníka představuje nesplnění povinnosti nepeněžité povahy ve smyslu shora citovaného ustanovení daňového řádu, se stejnými důsledky.

Pro případ neohlášení (či neoznámení) údaje rozhodného pro osvobození nebo úlevu od poplatku obsahuje zákon o místních poplatcích ve svém § 14a odst. 6 speciální úpravu: důsledkem je zánik nároku na příslušné osvobození či úlevu, přičemž výše zmíněnou pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy nelze uložit.

Povinnost ohlásit údaj nebo oznámit jeho změnu se podle ustanovení § 14a odst. 5 nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup (např. referenční údaje ze základního registru obyvatel, údaje z informačního systému evidence obyvatel a informačního systému cizinců). Okruh těchto údajů (který se může

u jednotlivých správců poplatků lišit) zveřejní správce poplatku podle téhož ustanovení na své úřední desce.

Jak již bylo výše zmíněno, obec může obecně závaznou vyhláškou ohlašovací povinnost poplatníka vyloučit [§ 14 odst. 3 písm. c) zákona o místních poplatcích]. Využití této možnosti lze doporučit pouze za situace, pokud by správce poplatku měl i bez ohlášení k dispozici všechny údaje potřebné pro správu poplatku. Pokud obec ohlašovací povinnost poplatníka nevyloučí, musí na základě § 14 odst. 2 písm. b) zákona o místních poplatcích v obecně závazné vyhlášce určit lhůtu pro podání ohlášení.

7. Splatnost a způsoby placení poplatku

V obecně závazné vyhlášce musí obec s ohledem na § 14 odst. 2 písm. c) zákona o místních poplatcích stanovit splatnost poplatku. Splatnost si obec upraví dle svých podmínek. Splatnost je třeba stanovit tak, aby byla příslušná povinnost reálně splnitelná.

Způsoby placení místního poplatku jsou upraveny v § 163 odst. 3 daňového řádu. Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit další způsob placení a jemu odpovídající den platby poplatku, než je způsob placení a den platby podle daňového řádu. Obce nejsou oprávněny v obecně závazných vyhláškách daňovým řádem stanovené způsoby placení místního poplatku jakkoliv omezovat (např. stanovit možnost platit poplatek pouze v hotovosti).

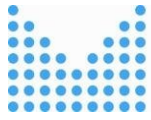
8. Placení poplatku v případě změny v průběhu kalendářního roku

V případě držení psa po dobu kratší než jeden rok se platí poplatek v poměrné výši, která odpovídá počtu i započatých kalendářních měsíců. Změní-li poplatník v průběhu roku místo svého přihlášení nebo sídlo, platí poplatek od počátku kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém změna nastala, nově příslušné obci, a to v poměrné výši, která odpovídá počtu i započatých kalendářních měsíců.

-
- tento materiál popisuje právní stav k 1. lednu 2024;
 - právní názor uvedený v tomto materiálu není právně závazný, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze soud

Ministerstvo vnitra je v rámci své působnosti příslušné k posuzování zákonnosti obecně závazné vyhlášky.

Ústředním orgánem státní správy pro daně a poplatky je Ministerstvo financí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Aktualizováno k datu: 1. srpna 2023

Zpracoval: odbor veřejné správy, dozoru a kontroly